

VLÁDA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Materiál na rokovanie
Národnej rady
Slovenskej republiky

Číslo: UV-7555/2005

1178

Návrh

na vyslovenie súhlasu so Zmluvou medzi Belgickým kráľovstvom, Českou republikou, Dánskym kráľovstvom, Spolkovou republikou Nemecko, Estónskou republikou, Helénskou republikou, Španielskym kráľovstvom, Francúzskou republikou, Írskom, Talianskou republikou, Cyperskou republikou, Lotyšskou republikou, Litovskou republikou, Luxemburským veľkoveľkostvom, Maďarskou republikou, Maltskou republikou, Holandským kráľovstvom, Rakúskou republikou, Poľskou republikou, Portugalskou republikou, Slovinskou republikou, Slovenskou republikou, Fínskou republikou, Švédskym kráľovstvom a Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska (členské štáty Európskej únie) a Bulharskou republikou, Rumunskom o pristúpení Bulharskej republiky a Rumunska k Európskej únii

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia NR SR
2. Predkladaciu správu
3. Text zmluvy (CD-nosič)
4. Doložku prednosti

Predkladá:

Mikuláš Dzurinda
predseda vlády
Slovenskej republiky

Bratislava, máj 2005

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

(Návrh)

UZNESENIE

NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

zo dňa.....2005

k návrhu na vyslovenie súhlasu so Zmluvou medzi Belgickým kráľovstvom, Českou republikou, Dánskym kráľovstvom, Spolkovou republikou Nemecko, Estónskou republikou, Helénskou republikou, Španielskym kráľovstvom, Francúzskou republikou, Írskom, Talianskou republikou, Cyperskou republikou, Lotyšskou republikou, Litovskou republikou, Luxemburským veľkovoľvodstvom, Maďarskou republikou, Maltskou republikou, Holandským kráľovstvom, Rakúskou republikou, Poľskou republikou, Portugalskou republikou, Slovinskou republikou, Slovenskou republikou, Fínskou republikou, Švédskym kráľovstvom a Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska (členské štáty Európskej únie) a Bulharskou republikou, Rumunskom o pristúpení Bulharskej republiky a Rumunska k Európskej únii (Brusel, 25. 4. 2005, ďalej len „Zmluva o pristúpení Bulharskej republiky a Rumunska k Európskej únii“)

Národná rada Slovenskej republiky

podľa článku 86 písmeno d) Ústavy Slovenskej republiky

A. vyslovuje súhlas

so Zmluvou o pristúpení Bulharskej republiky a Rumunska k Európskej únii

B. rozhodla, že

Zmluva o pristúpení Bulharskej republiky a Rumunska k Európskej únii je medzinárodnou zmluvou podľa článku 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, ktorá má prednosť pred zákonmi

Predkladacia správa

Vláda Slovenskej republiky predkladá Národnej rade Slovenskej republiky na vyslovenie súhlasu pred ratifikáciou Zmluvu medzi Belgickým kráľovstvom, Českou republikou, Dánskym kráľovstvom, Spolkovou republikou Nemecko, Estónskou republikou, Helénskou republikou, Španielskym kráľovstvom, Francúzskou republikou, Írskom, Talianskou republikou, Cyperskou republikou, Lotyšskou republikou, Litovskou republikou, Luxemburským veľkoveľkostvom, Maďarskou republikou, Maltskou republikou, Holandským kráľovstvom, Rakúskou republikou, Poľskou republikou, Portugalskou republikou, Slovinskou republikou, Slovenskou republikou, Fínskou republikou, Švédskym kráľovstvom a Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska (členské štáty Európskej únie) a Bulharskou republikou, Rumunskom o prístupí Bulharskej republiky a Rumunska k Európskej únii (ďalej len „zmluva“). Vláda SR vyslovila súhlas s uzatvorením zmluvy uznesením č. 287 zo dňa 20. apríla 2005 a poverila predsedu vlády predložiť zmluvu po jej podpise Národnej rade Slovenskej republiky na vyslovenie súhlasu a na rozhodnutie o tom, že je medzinárodnou zmluvou podľa článku 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, ktorá má prednosť pred zákonmi. Zmluvu podpísali v Bruseli dňa 25. apríla 2005 zástupcovia všetkých členských štátov Európskej únie.

Prijatie tohto aktu pre SR vyplýva zo skutočnosti, že SR je členským štátom Európskej únie, ktorá v súlade s článkom I-58 Slovenskom podpísanej Ústavy pre Európu, ako aj článkom 49 Zmluvy o Európskej únii poskytuje za stanovených podmienok možnosť štátom Európy stať sa členmi Únie, čo platí v tomto prípade vo vzťahu k Bulharskej republike a Rumunsku, ktoré o členstvo požiadali. Tieto dva štáty uzatvorili všetky prístupové kapitoly (počtom 31) do 14. decembra 2004.

Obsahom zmluvy je súbor právnych, organizačných, finančných a iných opatrení vedúcich k prístupu Bulharskej republiky a Rumunska k EÚ a k ich členstvu v nej. Účelom a predmetom zmluvy je prenesenie výkonu časti suverenity Bulharskej republiky a Rumunska na Európske spoločenstvá a Európsku úniu a prevzatie záväzkov vyplývajúcich z práva ES a EÚ Bulharskou republikou a Rumunskom.

Na základe zmluvy sa Bulharsko a Rumunsko stanú zmluvnými stranami medzinárodných zmlúv, ktoré tvoria systém primárneho a terciárneho európskeho práva, ako aj ďalších medzinárodných zmlúv s tretími štátmi, ktoré obsahujú priamu úpravu práv alebo povinností fyzických alebo právnických osôb. Zároveň sa pre Bulharsko a Rumunsko stanú záväznými normy sekundárneho európskeho práva, teda jednostranných aktov ES/EÚ. Slovenská republika sa stane na základe zmluvy nositeľom týchto práv a záväzkov voči Bulharsku a Rumunsku. Ide o komplikovaný a rozsiahly systém práv a záväzkov fyzických a právnických osôb, ktorý sa vytvára uzatvorením zmluvy vo vzťahoch SR – Bulharsko a SR – Rumunsko.

Text zmluvy pripravila pracovná skupina pre prístup Bulharskej republiky a Rumunska v čase od júla 2004 do januára 2005. Na práci tejto komisie sa zúčastňoval aj zástupca SR, ktorý pravidelne komunikoval a konzultoval text s jednotlivými dotknutými rezortmi štátnej správy SR. Dňa 3. februára 2005 tento text potvrdil COREPER (veľvyslanci členských štátov EÚ akreditovaní pri EÚ, vrátane SR). Bulharsko a Rumunsko predbežne potvrdilo na úrovni veľvyslancov akreditovaných pri EÚ konsolidovaný text zmluvy 11.

februára 2005. Európska komisia sa kladne vyjadrila k zmluve 22. februára 2005. Pred podpisom zmluvy vyslovil so zmluvou súhlas Európsky parlament dňa 13. apríla 2005. Dňa 25. apríla 2005 prijala zmluvu Rada EÚ, pričom po tomto rozhodnutí bezprostredne nasledoval podpis zmluvy. Do konca roku 2006 sa predpokladá ukončenie ratifikačného procesu v 25 štátoch EÚ. Bulharská republika a Rumunsko by sa tak stali členskými štátmi Európskej únie od 1. januára 2007.

Dokument pozostáva z troch častí: Zmluvy o prístupe, Protokolu s prílohami a Aktu s prílohami. V tejto podobe sa doposiaľ prístupový proces neuskutočnil.

Prístupový proces Bulharska a Rumunska totiž ovplyvnilo podpísanie Zmluvy o Ústave pre Európu (ďalej len „ústava“) dňa 29. októbra 2004 v Ríme. V prípade, že sa deponujú všetky ratifikačné listiny k ústave do 31. októbra 2006, ústava nadobudne platnosť 1. novembra 2006. Ak sa tak nestane, ústava nadobudne platnosť prvý deň druhého mesiaca nasledujúceho po deponovaní poslednej ratifikačnej listiny. Ak sa vezme do úvahy, že Bulharská republika a Rumunsko sa majú stať členskými štátmi Európskej únie od 1. januára 2007, platnosť ústavy by mala predchádzať platnosti zmluvy.

Podľa článku I-58 ústavy (reflektujúci platný článok 49 Zmluvy o EÚ), podmienky a spôsob prístupu sa dojednáva medzinárodnou zmluvou (primárne právo) medzi kandidátskym štátom a členskými štátmi Únie. Ako je známe, ústava unifikuje teraz platné primárne právo ES. Z tohto dôvodu všetky aplikovateľné ustanovenia predchádzajúcich prístupových zmlúv sa v ústave transformujú do protokolov, ktoré sú súčasťami ústavy a tento postup platí aj pre prístup Bulharska a Rumunska.

Na druhej strane, nemožno vylúčiť, že ústava nenadobudne platnosť pred prístupom Bulharska a Rumunska do EÚ. Preto treba prístup dojednať aj takým spôsobom, ktorý zohľadňuje možnosť, že protokol o prístupe ako súčasť ústavy nenadobudne platnosť pred platnosťou zmluvy. Riešením je uzatvorenie Zmluvy o prístupe a zároveň Aktu o prístupe (podobne, ako napríklad v prípade SR). Protokol i akt sa preto predkladajú na schválenie a podpis ako neoddeliteľné súčasti zmluvy súčasne a len jeden z týchto dokumentov nadobudne platnosť v deň prístupu Bulharska a Rumunska do EÚ. Bude to buď akt, ak tieto štáty nadobudnú členstvo v únii pred nadobudnutím platnosti ústavy a stanú sa jej stranami alebo protokol, ak skôr nadobudne platnosť ústava. V každom prípade, protokol po nadobudnutí platnosti ústavy nahradí uvedený Akt.

Technické adaptácie na sekundárne akty nie sú súčasťou schvaľovaných dokumentov, ale rozhodne o nich Rada EÚ a Európska komisia, pričom ich realizácia sa predpokladá do konca roku 2006.

Predkladaný dokument sa považuje za medzinárodnú politickú zmluvu, medzinárodnú hospodársku zmluvu všeobecnej povahy, ako aj medzinárodnú zmluvu, ktorá priamo zakladá práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb podľa článku 7 ods. 4 Ústavy SR. Preto sa po jej podpise vyžaduje vyslovenie súhlasu so zmluvou zo strany NR SR a jej ratifikácia prezidentom SR. Zároveň sa navrhuje, aby v súlade s čl. 86 písm. d) Ústavy SR Národná rada SR rozhodla o tom, že zmluva má prednosť pred zákonmi podľa článku 7 ods. 5 Ústavy SR, keďže ju možno pokladať za medzinárodnú zmluvu, ktorá priamo zakladá práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb.

Zmluva nemá priamy dopad na slovenský právny poriadok, pretože záväzok prispôbiť slovenský právny poriadok prostrediu európskeho práva s jeho prvkami nadradenosti nad vnútroštátnym právom členských štátov a jeho priamej aplikovateľnosti SR prijalo pri uzatvorení svojej prístupovej zmluvy k EÚ. Účelom zmluvy je zaradenie Bulharska a Rumunska do prostredia európskeho práva, ktoré je nadradené ich národným právam. Nepriamy dopad zmluvy na slovenský právny poriadok možno predpokladať pri právnych vzťahoch medzi SR a uvedenými štátmi po ich transformácii zo vzťahu SR a tretieho štátu na vzťah dvoch členských štátov EÚ, regulovaný európskym právom.

Zmluva nebude mať priamy vplyv na štátny rozpočet, rozpočty vyšších územných celkov ani obcí.

Pri tejto zmluve nemožno konkrétne určiť finančné vplyvy, ekonomické vplyvy, environmentálne vplyvy, ani vplyvy na zamestnanosť a podnikateľské prostredie; súčasťou materiálu preto nie je doložka finančných, ekonomických, environmentálnych vplyvov a vplyvov na zamestnanosť a podnikateľské prostredie.

Text zmluvy sa vzhľadom na svoj rozsah predkladá len v elektronickej forme.

DOLOŽKA PREDNOSTI
medzinárodnej zmluvy pred zákonmi
(čl. 7 ods.5 ústavy)

1. Gestor zmluvy:

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky

2. Názov zmluvy:

Zmluva medzi Belgickým kráľovstvom, Českou republikou, Dánskym kráľovstvom, Spolkovou republikou Nemecko, Estónskou republikou, Helénskou republikou, Španielskym kráľovstvom, Francúzskou republikou, Írskom, Talianskou republikou, Cyperskou republikou, Lotyšskou republikou, Litovskou republikou, Luxemburským veľkoveľkostvom, Maďarskou republikou, Maltskou republikou, Holandským kráľovstvom, Rakúskou republikou, Poľskou republikou, Portugalskou republikou, Slovinskou republikou, Slovenskou republikou, Fínskou republikou, Švédskym kráľovstvom a Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska (členské štáty Európskej únie) a Bulharskou republikou, Rumunskom o pristúpení Bulharskej republiky a Rumunska k Európskej únii, podpísaná v Bruseli dňa 25. apríla 2005 (ďalej len „zmluva“)

3. Účel a predmet zmluvy a jeho úprava v právnom poriadku Slovenskej republiky:

Účelom a predmetom zmluvy je prenesenie výkonu časti suverenity Bulharskej republiky a Rumunska na Európske spoločenstvá a Európsku úniu a ich prevzatie záväzkov vyplývajúcich z práva ES a EÚ. Uzatvorením zmluvy sa Bulharská republika a Rumunsko stanú členskými štátmi Európskej únie. Analogická úprava predmetu dohody vo vzťahu k SR (nie vo vzťahu k Bulharsku a Rumunsku) sa nachádza v Zmluve o pristúpení Slovenskej republiky k Európskej únii (Atény, 16. apríla 2003)

4. Priama úprava práv alebo povinností fyzických osôb alebo právnických osôb:

Na základe zmluvy sa Bulharsko a Rumunsko stanú zmluvnými stranami medzinárodných zmlúv, ktoré tvoria systém primárneho i terciárneho európskeho práva, ako aj ďalších medzinárodných zmlúv s tretími štátmi, ktoré obsahujú priamu úpravu práv alebo povinností fyzických alebo právnických osôb. Zároveň sa pre Bulharsko a Rumunsko stanú záväznými normy sekundárneho európskeho práva, teda jednostranných aktov ES/EÚ. Slovenská republika sa stane na základe zmluvy nositeľom týchto práv a záväzkov voči Bulharsku a Rumunsku. Ide o komplikovaný a veľmi rozsiahly systém práv a záväzkov fyzických a právnických osôb, ktorý sa vytvára uzatvorením zmluvy vo vzťahoch SR – Bulharsko a SR – Rumunsko

5. Kategória zmluvy podľa čl. 7 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (vyžaduje pred ratifikáciou súhlas Národnej rady Slovenskej republiky):

- medzinárodná politická zmluva
- medzinárodná hospodárska zmluva všeobecnej povahy
- medzinárodná zmluva, ktorá priamo zakladá práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb

6. Kategória zmluvy podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky (má prednosť pred zákonmi):

medzinárodná zmluva, ktorá priamo zakladá práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a zároveň medzinárodná zmluva, na ktorej vykonanie nie je potrebný zákon

7. Dopady prijatia medzinárodnej zmluvy, ktorá má prednosť pred zákonmi, na slovenský právny poriadok (uvedú sa právne predpisy alebo ich jednotlivé ustanovenia, ktorých sa medzinárodná zmluva týka; potreba ich zrušenia alebo adaptácie z dôvodu duplicity):

Zmluva nemá priamy dopad na slovenský právny poriadok, pretože záväzok prispôbiť slovenský právny poriadok prostrediu európskeho práva s jeho prvkami nadradenosti nad vnútroštátnym právom členských štátov a priamej aplikovateľnosti SR prijala pri uzatvorení svojej prístupovej zmluvy k EÚ. Účelom zmluvy je zaradenie Bulharska a Rumunska do prostredia európskeho práva, ktoré je nadradené ich národným právam. Nepriamy dopad zmluvy na slovenský právny poriadok možno predpokladať pri tých právnych vzťahoch medzi SR a uvedenými štátmi, ktoré sa uzatvorením zmluvy transformujú zo vzťahu SR a tretieho štátu na vzťah dvoch členských štátov EÚ, regulovaný európskym právom. Revízie vo vzťahu k zmluvným základniám Bulharska a Rumunskej republiky sa ukončili. Rumunsko a Bulharsko budú zabezpečovať svoj prístupový proces aj v oblasti medzinárodných zmlúv, ktoré ich viažu. Zmena sekundárnych aktov ES/EÚ v súvislosti s ich prístupom do EÚ sa vo vzťahu k SR môže premietnuť do všeobecne záväzných právnych predpisov podobne, ako vo vzťahu ku všetkých členským štátom EÚ